

Impact van het nieuwe Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB 2023)

Bijdrage informatisering in de transitie

Rabobank

Introductie

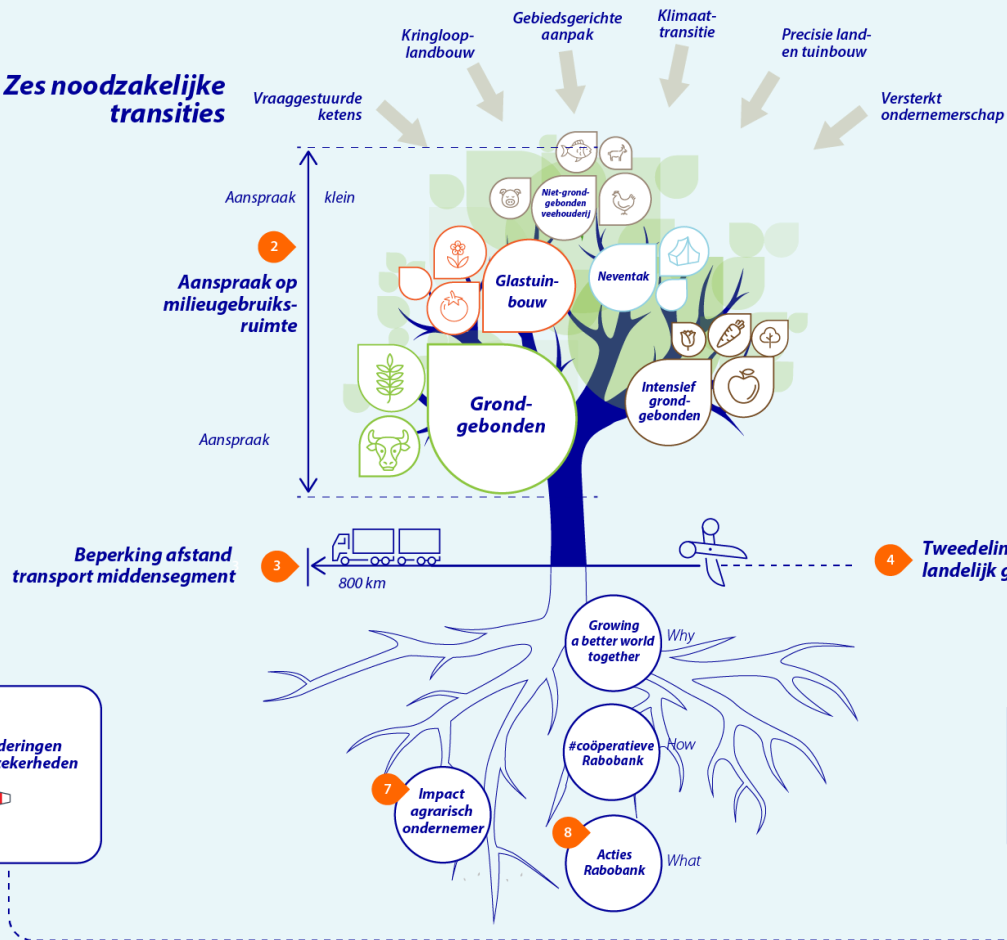
Onderwerpen

1. *Visie food & agri Rabobank 2030*
2. *Impact GLB 2023 op de agrarische sector*
3. *Conclusies*
4. *Inzicht in duurzaamheidsprestaties, monitoringsystematieken*
5. *Hoe verder?*

Overview

1 Onmisbaar voor de kwaliteit van leven

Zes noodzakelijke transities

5 Veranderingen en onzekerheden

6 Vier scenario's

Acties Rabobank

*Dialogo
faciliteren*

*Zichtbaarheid
duurzaamheids-
prestaties van onze
klanten vergroten*

*Opkomen
voor een toekomst-
bestendige land-
en tuinbouwsector*

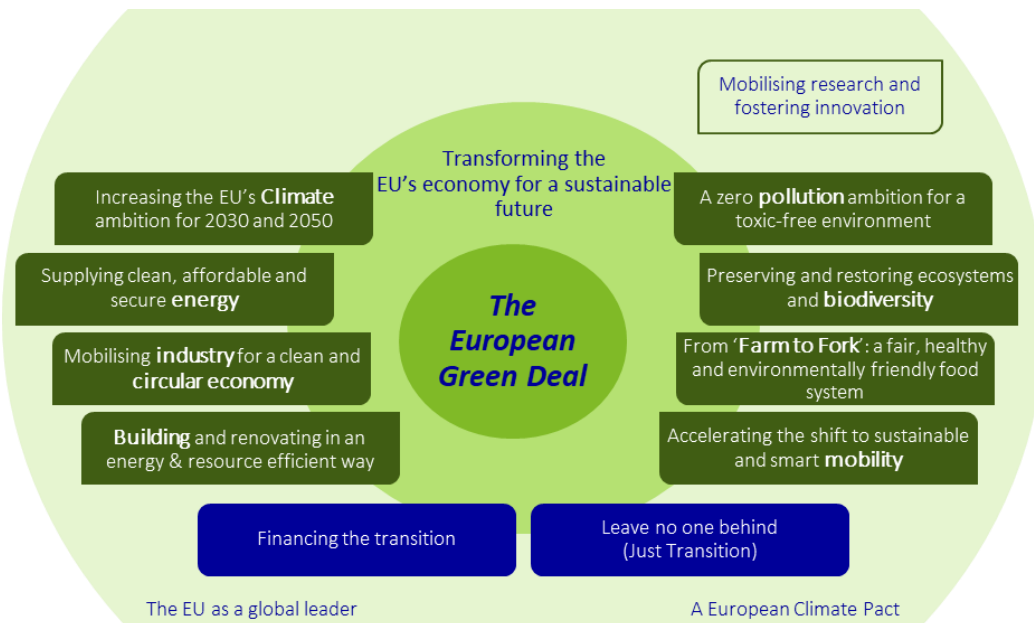

*Passende financiële
dienstverlening
leveren die transitie
mogelijk maakt*

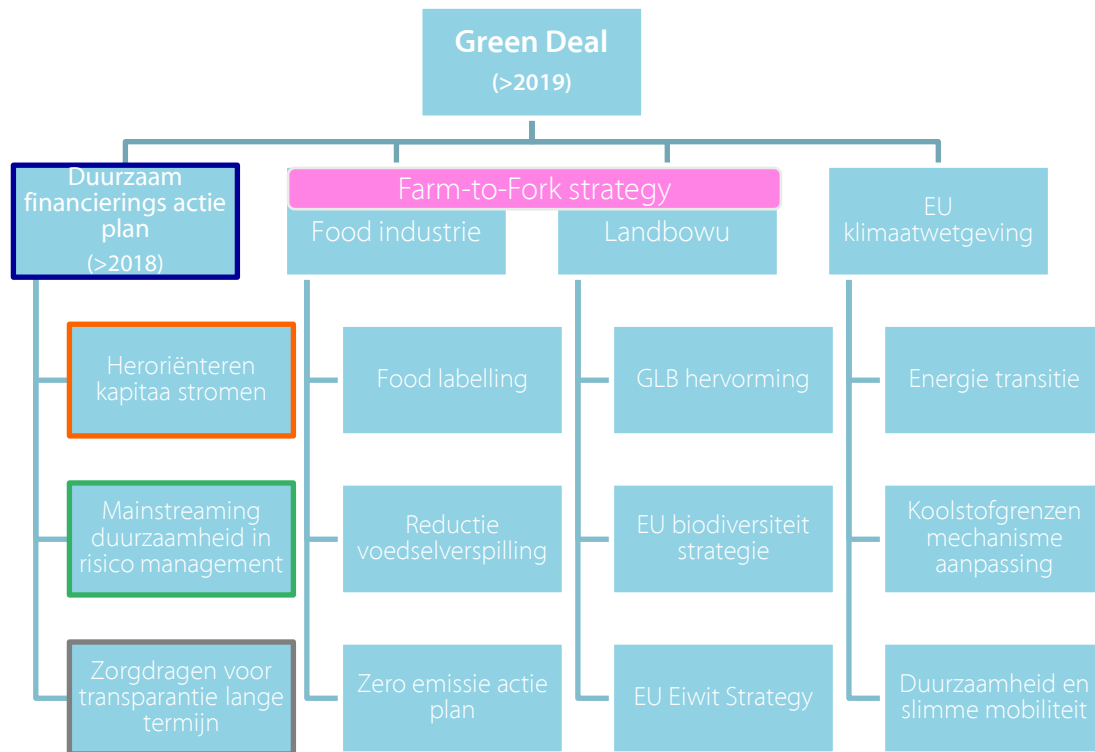
EU Green Deal introductie

- **Europa wordt in 2050 klimaatneutraal met focus op de energietransitie**
- **Economische groei loskoppelen van het gebruik van eindige hulpbronnen en milieu-impact**
- **Behoud en herstel van biodiversiteit**

De Europese Green Deal is de groeistrategie om de economie van de EU duurzaam te maken door klimaat- en milieu-uitdagingen om te zetten in kansen en de transitie rechtvaardig en inclusief te maken voor iedereen.

EU Green Deal & relevante beleidsterreinen

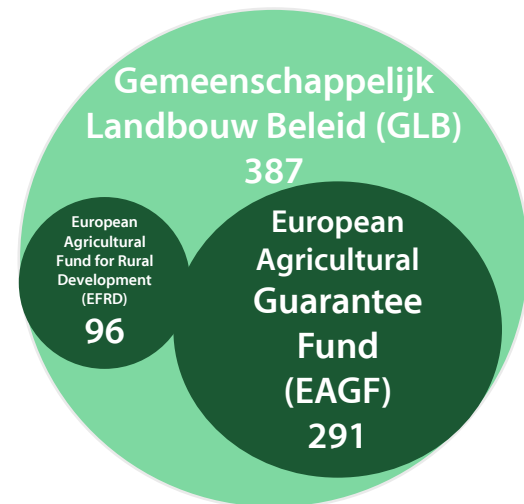

Impact op de Nederlandse agrariërs

Common Agricultural Policy (CAP)

- LB-begroting € 387 miljard (2021-2027, d.w.z. € 55 miljard per jaar), ofwel 1/3e van de totale EU-begroting
- € 291 miljard voor pijler 1, Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) (voornamelijk directe inkomenssteun en marktinterventie)
- € 96 miljard voor pijler 2, Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (EFRO) (steun aan diverse plattelandsactiviteiten)
- Elementen GLB-hervorming:
  - Eerlijker: respecteer de sociale en arbeidswetgeving van de EU; verplichte herverdeling van inkomenssteun (minimaal 10% aan kleinere bedrijven); minimumniveau van 3% voor jonge boeren (boeren tot 40 jaar)
  - Groener: (ambitieuze) minimumeisen voor basisbetalingen; aanvullende klimaat/milieueisen via ecoregelingen, meer in overeenstemming met Green Deal
  - flexibeler: geen basisbetaling meer op basis van alleen # hectare; aangepast aan lokale omstandigheden; beoordeling van de prestaties in 2025 en 2027
  - Lidstaten moeten een nationaal strategisch plan (NSP) opstellen
  - rekening houden met lokale omstandigheden; verplicht om ten minste 25% van de inkomenssteun toe te wijzen aan ecoregelingen

Impact op de Nederlandse agrariërs

Green Deal doelen & beschikbare GLB tools

Landbouw

Doelen 2030*:

- Pesticiden: - 50%
- Kunstmest: - 20%
- Antibiotics: - 50%
- Biologisch: 25% (vs 7.6% today)

Reduceren afhankelijkheid van import van eiwit

Nationaal strategisch plan: bijdrage in de EU doelstellingen voor landbouw

Tools:

Voorwaardelijke inkomondersteuning

Vrijwillige aanvullende ecoregeling

- Advies diensten

Biodiversiteit strategie:

- Versterken Natura 2000 gebieden
- Integreer biodiversiteit in agrarisch landschap

Nationaal Strategisch Plan voor landbouw

Heden (budget 2020: EUR 732 mln)	Nieuw Nederlands NSP voor 2023* (EUR 717mln)	
<p>Basis bedrag voor iedere agrariër, Vergroeningsregeling verbonden aan lichte vergroeiingsmaatregelen en toegankelijk voor iedere agrariër.</p>	<p>Basis bedrag</p> <p>Voldoen aan de minimumvereisten om in aanmerking te komen voor ondersteuning (EU-gedefinieerd)</p>	<p>Ecoregeling</p> <p>Aanvullende vereisten, Deelname is vrijwillig Toegankelijk voor 70% van de boeren (verwachting) (op maat gemaakt voor NL)</p>
<p>Compensatie voor voor prijsreducties in het verleden</p>	<p>De impact van de landbouw op het milieu neutraliseren</p>	<p>Genereer een positieve impact op het milieu Punten te verdienen, bronzen, zilveren en gouden classificatie, regionale nuances</p>
<p>Basisbedrag EUR ±260/ha Vergroeningsregeling EUR ±110/ha</p>	<p>EUR ±240/ha</p>	<p>EUR ±125/ha (brons) EUR ±154/ha (zilver) EUR ±180/ha (goud) (biologisch ontvangen 'goud' label)</p>

Elementen Nederlands Nationaal Strategisch Plan

Voorwaarden (minimum eisen) basis betaling (EU-definitie)	Ecoregeling (opties om punten te verdienen voor extra premie, speciaal afgestemd op Nederland)
<ul style="list-style-type: none"> • Bescherming veengebieden (alleen gras en 'natte' gewassen) • Bufferzones langs waterwegen • Vruchtwisseling (eens in de vier jaar een rustgewas, niet zijnde maïs) • Minimaal 4% braakliggend bouwland	<ul style="list-style-type: none"> • Rustgewas, zoals granen, hennep • Vroeg oogsten van wortelgewassen, zoals suikerbieten • Eiwitgewas, zoals bonen, luzerne, klaver • Meerjarig gewas • Blijvend grasland • Graslandrandbeheer • Gras/klaver • Kruidenrijk grasland • Strokenteelt • Gemengde teelt van 2 of meer hoofdgewassen • Groene dekking tot lente/permanente groene dekking • Graslandvernieuwing zonder gebruik van herbiciden • Geen ploegen • Veebezetting per hectare • Bosachtige landschapselementen (haag, haag) • Ecologisch slootbeheer • Groene braak • Beheer van veldranden • Biologische landbouw (SKAL gecertificeerd of in omschakeling)

EU Taxonomy

Rabobank

EU Taxonomy

De EU-taxonomie is een raamwerk om investeerders, bedrijven, uitgevende instellingen en projectontwikkelaars te helpen bij het classificeren van duurzame activiteiten en het navigeren door de overgang naar een koolstofarme, veerkrachtige en hulpbronnenefficiënte economie.

De EU-taxonomie definieert zes milieudoelstellingen, namelijk:

- Beperking van klimaatverandering
- Aanpassing aan klimaatverandering
- Het duurzame gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen
- De transitie naar een circulaire economie
- Preventie en bestrijding van vervuiling
- De bescherming en het herstel van biodiversiteit en ecosystemen

Voor elke doelstelling stelt de taxonomie prestatiedrempels voor economische activiteiten vast volgens de volgende structuur:

Substantieel bijdragen

Aan tenminste één van de zes milieudoelstellingen

+

Geen noemenswaardige schade

Aan één van de andere vijf milieudoelstellingen

+

Voldoen aan de minimale eisen

e.g. OECD guidelines on multinational enterprises, UN human rights

Conclusie

- 1. *Ambitie Green Deal past bij Rabobank ambitie 'Growing a better world together'***
- 2. *Green Deal biedt een alomvattend overkoepelend kader/richtlijnvoor verschillende EU-beleidsterreinen***
- 3. *Internationaal veel aandacht voor EU Green Deal, kan blauwdruk zijn voor anderen (o.a. Californië, China), maar kan ook leiden tot verlies van toegang tot internationale markten***
- 4. *Het is duidelijk dat tools/middelen zoals GLB en andere voortdurend moeten worden aangepast om de Green Deal / Farm-to-Fork-doelen te bereiken***
- 5. *Implementatie in Nederland is extreme vorm van 'middelenbeleid' in plaats van 'doelenbeleid', er moet veel meer inspanning worden gestoken in het definiëren van doelen, het koppelen van doelen aan passende middelen en het ontwikkelen van monitoringtools voor (meten van de impact van middelen op) deze doelen****

Hoe nu verder?

Rabobank

- Behoeftte aan data verduurzaming is groot
- Monitoringsystematieken
- Beschikbaar stellen van data en delen
- Vertrouwen

Indicatoren van biodiversiteit melkveehouderij

*Klimaat
CO₂*

*Landgebruik
Blijvend grasland
Eiwit van eigen land*

*Emissies
NH₃*

*Mineralenverliezen
N-bodemoverschot*

*Landschap
Aandeel beheer*

*Soorten
Kruidenrijk grasland*

Indicatoren van biodiversiteit akkerbouw

CO₂

***Bodembedekking
% rustgewassen
% groenbemesters
OS balans***

gewasbescherming

N-balans

***Landschap
Aandeel beheer***

Gewasdiversiteit

Indicatoren Open Bodemindex

Rabobank

Chemie

- N-levering
- S-levering
- K-levering
- P-buffering
- Mg-buffering
- pH
- Kationretentie
- Cu-beschikbaarheid
- Zn-beschikbaarheid

Structuur

- Verkruijmelbaarheid
- Verslemping
- Stuijfgevoeligheid
- Bewerkbaarheid
- Ondergrondverdichting
- Aggregaatstabiliteit
- Waterbeschikbaarheid
- Waterretentie

Biologie

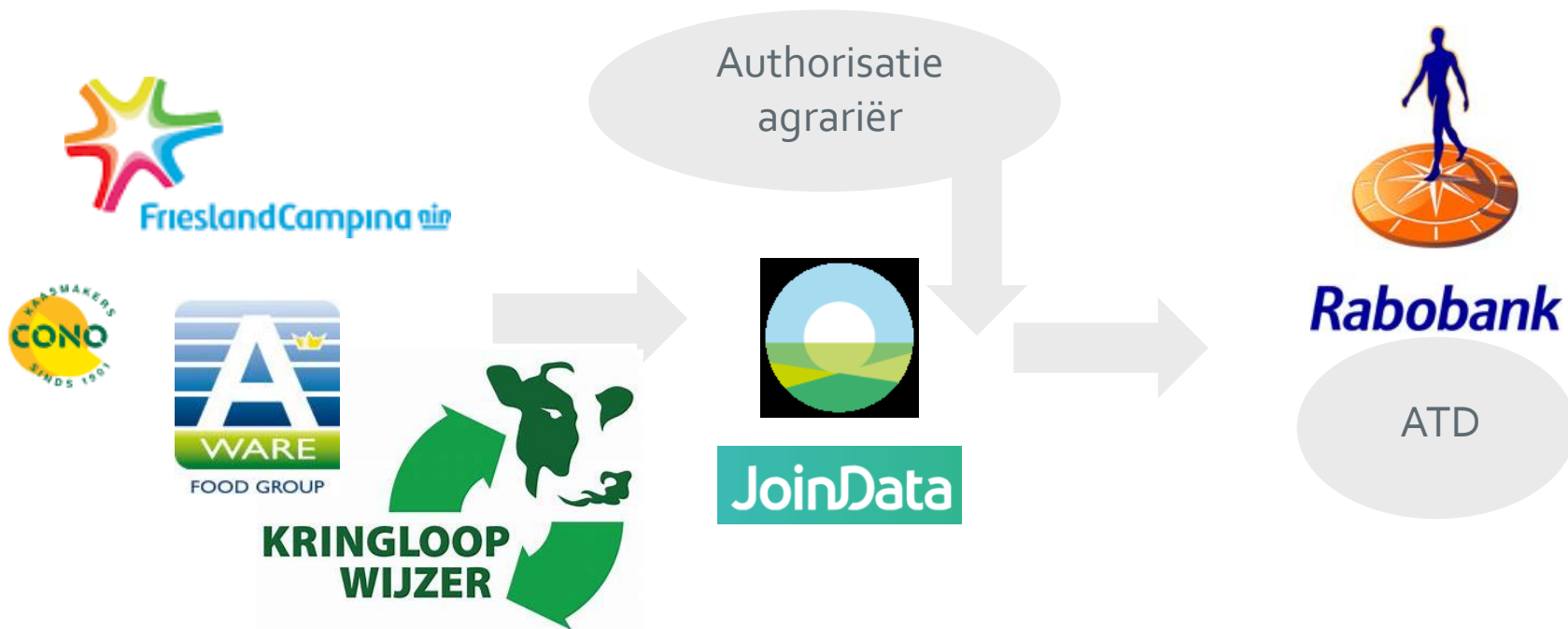
- Ziektewerendheid
- Biologische activiteit
- Wormendichtheid

Beheer

- EOS balans
- Rotatie-index
- DBB-label

Figuur 2. Uitgewerkte bodemfuncties zoals deze zijn ingebed binnen de OBI, oktober 2019.

Duurzaamheidsmatrix en data delen

MEERVOUDIGE BELONING MET ÉÉN INSTRUMENT

Meerdere beloningen, gedeelde waarden en gerichte ondersteuning van bedrijven, vormen een belangrijke stimulans voor agrariërs om de overstap te maken.

